

שבועות שתי פרק ראשון שבועות

בג א ב מ"י פ"א מהל'
טומאת נזעם הלכה ג
סמך עשין רלד ועין נכ"מ
ובהשגות:
בד ג ד מ"י שס הל' ד:

רבינו חננאל

ודחין הא לא קשיא
דאע"ג דקרום ביצה
מתחתיו סידר כלומר
מכחיה סידר ההיכל.
רחמנא אמר ולשאת
ולספחת ספחת טפילה
לשאת. אלא סידר ההיכל
אמר מתחתיה
מתני' דלא כר' עקיבא.
והיכא שמעין לר' עקיבא
דאמר זו למעלה מזו.
אילימא כדשאל ליה
בריה מפני מה אמרו
מראות נגעים שנים
שקן ד' ולא אמרו
מקרום ביצה ולמעלה
בכללות טמא והיכא
אביו לומר שמטריפין זו
עם זו. ואמר לו יאמרו
מקרום ביצה ולמעלה
טמא ומטריפין זו עם
זו וכו'. ודייקת מדלא
אמר ליה מסידי ההיכל
ומקרום ביצה ולמעלה
ש"מ דשמייע ליה מאביו
דבהרי' שאת מצטרי
דבעין זו למעלה מזו.
דלמא לא אמר הכי.
אלא שאת ותולדתה דהוא
קרום ביצה והוא דהוא
לבהרת ותולדתה דהוא
סידר ההיכל אלא (מדחין)
הימנה ואמר (מדחין)
דאמר ר' חנינא משל דר'
עקיבא למה הדיבר דומה
לד' כוסות של חלב אחד
נפל לתוכו שתי טיפות
דס' ואחד נפל לתוכו ד'
טיפות דס' כו' עד שכולן
מראה לבן הן אלא שזו
למעלה מזו. ודחין אימור
דשמעת ליה לר' עקיבא
זו למעלה מזו בפתוך.
פי' במעורב בחלוק.
כלומר בשאינו מעורב מי
שמעת ליה הכי. ואפי'
בפתוך גופיה מי אית
ליה האי סברא. והא
תנן בחלת סוכת נגעים
ר' עקיבא אומר אדמדם
שבוה ושבוה כיון המזוג
במים אלא של של עז
ושל סידר דיהה הימנה.

אף ע"ז נב דמנחתא מינה טובא. פירש בקונטרס דלר' עקיבא
סיד וקרום הוו תרוייהו תולדה דשאת וספחת אשאת קאי
ולא אזהרת והא דקצעי בסמוך טפילה לזהרת מנא ליה לרבינן
קצעי דלרבי עקיבא אין לזהרת שום טפילה וכן פירש לקמן
וקשיא דהא דקונטרס פירש עצמנו
דלית ליה לר' עקיבא ז' שכן ארבע
וכן נמי מוכח בסמוך דקאמר מפני
מה אמרו מראות נגעים שנים שהן
ארבעה כו' ושנים שהן ארבעה
משמע שמכל אביו יוצאה תולדה אחת
כמו שמים שהן ארבע דשעת וידעיות
ושבועות ועוד כיון דלספחת לא קאי
אלא אשאת מני' לרבות שתי תולדות
לא נצרה לה כ"א סיד אכל קרום
נימא דטור ועוד דלמור לקמן משל
דדנין למה הדבר דומה לתרי מלכי
ותרי איפרכי מלכו של זה למעלה
ממלכו של זה ופריך האי זו למעלה
מזו וזו למעלה מזו כו' והיינו כרבי
עקיבא משמע דלרבי עקיבא נמי יש
לכל אביו תולדה לכן נראה לפרש
דלר' עקיבא נמי סיד תולדה דזהרת
ואפ"ה אין מטטרפת עמה הואיל
שגבוהה ממנה שתי מעלות אכל עם
השאת מטטרפת שאין גבוהה הימנה
אלא מעלה אחת והא דקאמר האי
לאו בת מינה הוא היינו אס' מתניין
כר' עקיבא אמיא וקרום שיהא תולדה
דשאת מטטרפת עמה ואע"ג דמרתקא
טובא מדמכבי טפי ספחת אשאת
מזהרת מדלא כתיב ולשאת ולזהרת
ולספחותיהם והשתא הא דקצעי
לקמן טפילה לזהרת מנא ליה צעי
נמי לר"ע: **מפני מה אמרו.**
פירוש למה הזכירו כלל שמוותיהן:
ויאמרו מקרום ביצה ולמעלה
טמא ומטריפין. פירוש
ויפרשו דמטריפין זה לזה הסמוכים
במעלה אחת דאס' לא יפרשו הוה
אמינא דכולהו מטריפי צדידי הדדי
ואע"פ שלא הייתי יודע כל דין צירופן
כגון קרום צדידי אמר צוה לא היה
חושש דהשתא נמי דתני ז' שהן ד'
לא שמעין כל סדר צירופן:

כל כהן שאינו בקי בהן ובשמותיהן כו'. כשאל ישראל (ו) חכם
עמו דאס' ישראל בקי עמו אפי' כהן שטעה אומר לו ישראל
אומר טמא והוא אומר וישראל בקי היינו דמסכרו ליה וסכיר דלאמר
צריש ערכין (דף ג. וס) ואס' תאמר ומה לנו לזה הישראל הואיל
ויש שם ישראל אחר המסכירו ויש לומר כגון שהמסכיר עיניו כהות
ואינו יכול לראות: **ואחד נפל לתוכו וכו'.** כאן לא כפל טיפות
משום דכבר נפלו הרבה וצדד מועט שמוסיפין עליו ניכר:
ואס'

ואס' ועליון לקרום צפני עצמו ממילא שמעין דמטריפין דקאמרי רבין כל חד לעליון שלו אמרי והא מסכר א ידעין דעליון של סיד שלג
של (ו) קרום אמר דכיון דאין חלוק מראות צבון מקרום ולמעלה אלא ד' אלו וצקרא תרי כתיבי והכמוז מעיד שזהרת לזנה דלמקמן [ע"ז] והשאת
קרויה לה כמשמעה גבוהה ממילא כי יבשת תולדה לזה ותולדה לזה מראה הסיד תמן לזהרת ומראה הקרום תמן לשאת שאלם בזהרת
ליתן מראה סיד לזמר מפני שהוא קרוב לה למי תמן מראה הקרום הכי הוה ליה למימר ולא הוה ליה למימר יאמרו מקרום ולמעלה
טמא ומטריפין דאי הוה תני הכי לא הוה סלקא דעתך לחלק תולדה לזה ותולדה לזה ומדאיתיה הכי ש"מ שמיע ליה שאין תולדה לזהרת
אלא עליון אחד לשתי תולדות והלכך על כרחך הוה שאת דרבי ליה רחמנא טפילה וסדר משנתן דקא"ל ששניית כסדר צירופן הכי קא"ל
זו למעלה מזו נשנו שלג והאמר והסיד וקרום ומטריפין שלג עם האמר עם הסיד והקרום דהא ליכא למימר דשמיע ליה מיניה
שתיין תולדה לפתיהן דהא מהיכא תיתי שיהא הקרום מטריף לשלג לא כסדר מעלות ולא מן המקרא אלא דאי צדידי שאת הוה דשמיע
ליה מיניה דמטריפין דרחמנא יבציהו ליה טפילה לשאת ולא לזהרת ולכן השיבו יאמרו מקרום ולמעלה טמא ומטריפין והכל יודעין
דצירוף מראה דאמרי' לדומה (ו) הוה לו דקאמריין וכל מה שאדם יכול להבין מסדר משנתן בזהרת שמונתן היה מבין מאליו שאין לך אדם
מסדרין אלא כסדר שהן שניים עכשיו: **ודלמא שאת וסולדה צהרם וסולדה.** שמיע ליה והכי נמי קא"ל יאמרו מקרום ולמעלה מסיד
ולמעלה ותנא הוה דלא קפיד למיחשב ולמיזל כי רובלא: **משל דרבי עקיבא.** סדר צירופן: **פתוך.** מעורב (ו) הוה נגע לבן אדמדם
הכמוז בתורה (ויקרא יג) דמדקאמר נפלו לתוכו טיפי דס' מכלל דצפתוך קאמר: **שבוה ושבוה.** על כרחך על ראשון ושני קאמר שכן
לשון משנה והכי קאמר אדמדם שצראשון ושני סימן פתיכת אודם שבה נכרת במקום אחר כגון טיפת דס' בחלל ומראהו לא
אדום ולא לבן אלא כיון המזוג וסביבותיו לבן: **אלא שאדמומיותו של שלג עז.** כלומר לזנה משל סיד ושל סיד דיהה הימנה
ומתקמי הכי צסיפא שמעין לרישא דשבוה ושבוה דקאמר בשלג וסיד קאמר. אלמא סדר משנתו של רבי עקיבא סדר אחר שלג:
ואס'

האי מאי בשלמא בלא סיד קרום צינה לא קשה. ולשאת ולספחת
כתיב משמע לשאת ולספחת ולנטפל עמה ש"מ דרבי לה רחמנא
טפילה וטפילה כל שהוא במשמע וצבדן שיהא ממראות נגעים:
ואף ע"ז דמנחתא מינה טובא. וס"ל לר"ע דלשאת רבי לזהרת
לא רבי דהא ספחת צבאת הוה
דכתיב הלכן שאת הוה דמטריפא
לזהרת דסמוכה לה וכתיב והיה א
מלמד שמטריפין וסיד לשאת ממילא
דהא דמיא לה וכן קרום לשאת
דספחת צבאת כתיבא ורבי לה תולדה
זו למעלה מזו דר' עקיבא כסיד
ושאת וזהרת מיתוקם: **אלא סיד**
היכל. כי מפלגת להו בזהרת מיני
זו תולדה לזו זו תולדה לזו: **קשיא.**
היאך יטריך צהרת לסיד ותולדתו (ו)
לרבי עקיבא דלית ליה זו למעלה
מזו דהא ליכא למימר לרבי עקיבא
דכי היכי דאיתרבא טפילה לשאת
משמעות איתרבא טפילה נמי
לזהרת מדרשא דלאמר לקמן לרבינן
דא"כ זו למעלה מזו דרבי עקיבא
היכא איתיה אבות ותולדות הוה
דאיכא ואין בהם צירוף אלא לגבוה
ממנו שתי מעלות: **והיכא שמעין**
ליה לר' עקיבא. דקפיד אסדר מעלות
לצירוף: **יהושע בנו של ר' עקיבא.**
הוה יהושע בן קרחא שר' עקיבא
קרח היה כדאמרי' בצבורות (דף נח).
חזן מן הקרח הוה: **מפני מה כו'.**
דמפרש צעי ואילו יאמרו מקרום
כו': **ואס' לאו מה יאמרו.** מוזר
היה (ו) שמפרש מה הוה שאל: **יאמרו**
מקרום צינה ולמעלה טמא. אחר
שאין לנו חלוק במראות לזון למעלה
מקרום צינה אלא ד' מראות הללו
יאמרו כל מראה לזון שהוא מקרום
ולמעלה טמא דקיימא לן (פסחים
דף ג.) לעולם ישנה אדם לתלמידו
דכך קצרה ולמה הזכירו שמונתן:
אמר לו לומר לך שמטריפין זה עם
זה. לכן שנאס וסידרו לומר לך
שכסדר הזה משנתן וכן דרך צירופם.
ועדיין אין אנו יודעין צבאת סדר
הוא שנה אותן ומתשובות בנו אנו
באין לזהרת: **אמר לו יאמרו מקרום**
זה עם זה. ומתשובות אנו למידין סדר משנתן אציו: **ואילו מסיד**
ולמעלה לא קאמר ליה. יאמרו מקרום צינה ולמעלה טמא ומטריפין
ומסיד ולמעלה טמא ומטריפין. שמע מינה שמיע ליה מיניה כולוהו
בצדי שאת מטריפין עליון אחד לשתי תולדות דאי סלקא דעתך
משנתן אציו כסדר משנתנו תולדה לזהרת סיד ותולדה לשאת קרום
צינה הכי הוה ליה למימר יאמרו מקרום צינה ולמעלה טמא
ומטריפין מסיד ולמעלה טמא ומטריפין ומדיהבין עליון לסיד צפני

עצמו ועליון לקרום צפני עצמו ממילא שמעין דמטריפין דקאמרי רבין כל חד לעליון שלו אמרי והא מסכר א ידעין דעליון של סיד שלג
של (ו) קרום אמר דכיון דאין חלוק מראות צבון מקרום ולמעלה אלא ד' אלו וצקרא תרי כתיבי והכמוז מעיד שזהרת לזנה דלמקמן [ע"ז] והשאת
קרויה לה כמשמעה גבוהה ממילא כי יבשת תולדה לזה ותולדה לזה מראה הסיד תמן לזהרת ומראה הקרום תמן לשאת שאלם בזהרת
ליתן מראה סיד לזמר מפני שהוא קרוב לה למי תמן מראה הקרום הכי הוה ליה למימר ולא הוה ליה למימר יאמרו מקרום ולמעלה
טמא ומטריפין דאי הוה תני הכי לא הוה סלקא דעתך לחלק תולדה לזה ותולדה לזה ומדאיתיה הכי ש"מ שמיע ליה שאין תולדה לזהרת
אלא עליון אחד לשתי תולדות והלכך על כרחך הוה שאת דרבי ליה רחמנא טפילה וסדר משנתן דקא"ל ששניית כסדר צירופן הכי קא"ל
זו למעלה מזו נשנו שלג והאמר והסיד וקרום ומטריפין שלג עם האמר עם הסיד והקרום דהא ליכא למימר דשמיע ליה מיניה
שתיין תולדה לפתיהן דהא מהיכא תיתי שיהא הקרום מטריף לשלג לא כסדר מעלות ולא מן המקרא אלא דאי צדידי שאת הוה דשמיע
ליה מיניה דמטריפין דרחמנא יבציהו ליה טפילה לשאת ולא לזהרת ולכן השיבו יאמרו מקרום ולמעלה טמא ומטריפין והכל יודעין
דצירוף מראה דאמרי' לדומה (ו) הוה לו דקאמריין וכל מה שאדם יכול להבין מסדר משנתן בזהרת שמונתן היה מבין מאליו שאין לך אדם
מסדרין אלא כסדר שהן שניים עכשיו: **ודלמא שאת וסולדה צהרם וסולדה.** שמיע ליה והכי נמי קא"ל יאמרו מקרום ולמעלה מסיד
ולמעלה ותנא הוה דלא קפיד למיחשב ולמיזל כי רובלא: **משל דרבי עקיבא.** סדר צירופן: **פתוך.** מעורב (ו) הוה נגע לבן אדמדם
הכמוז בתורה (ויקרא יג) דמדקאמר נפלו לתוכו טיפי דס' מכלל דצפתוך קאמר: **שבוה ושבוה.** על כרחך על ראשון ושני קאמר שכן
לשון משנה והכי קאמר אדמדם שצראשון ושני סימן פתיכת אודם שבה נכרת במקום אחר כגון טיפת דס' בחלל ומראהו לא
אדום ולא לבן אלא כיון המזוג וסביבותיו לבן: **אלא שאדמומיותו של שלג עז.** כלומר לזנה משל סיד ושל סיד דיהה הימנה
ומתקמי הכי צסיפא שמעין לרישא דשבוה ושבוה דקאמר בשלג וסיד קאמר. אלמא סדר משנתו של רבי עקיבא סדר אחר שלג:
ואס'

(א) [תוס' דנגעים פ"א],
(ב) [ערכין ג.], (ג) [ויקרא יג.],
(ד) [כריתות ז.], (ה) [ושל'
רש"י], (ו) לדומה לו הוה
דקאמריין. ע"ז. (ז) [נזעים'
תוס' ערכין ג. ד"ה
דמסכרי].

תורה אור השלם

1. ולשאת ולספחת
ולבהרת: ויקרא יג ו

הגהות הב"ח

(א) נמרא ליה והתנן ר'
עקיבא: (ב) רש"י ד"ה
ואס' לאו וכו' היה שפרש
מה הוה שאל: (ג) ד"ה
פתוך מעורב והוא:
(ד) תוספות ד"ה כל וכו'
שאלן ישראל בקי עמו
דאס':